

4. Afsluttende bemærkninger

EØSU er af den opfattelse, at det transportpolitisk set er et rigtigt valg i nær fremtid at optage ansøgerlandene i EU. Udvidelsen får ikke alene konsekvenser for de nuværende medlemsstater og for ansøgerlandene, men vil også indebære muligheder og få konsekvenser for andre lande, som f.eks. Rusland.

I udtalelsen skildres situationen i forbindelse med udvidelsen med de 13 ansøgerlande. Et centralt punkt er overtagelsen af

fællesskabslovgivningen og ikke mindst den faktiske gennemførelse af den i praksis. EØSU henleder særlig opmærksomheden på det sidste, da tiltrædelsens følger for administrative organer og personer i ansøgerlandene efter dets opfattelse i nogen grad undervurderes. Som eksempel kan nævnes forskydningen af EU's ydre grænser og de sociale følger heraf for toldpersonale og infrastruktur. Udvidelsen vil også få indgribende konsekvenser for transportsikkerheden og miljøet.

Sammenfattende finder EØSU, at udvidelsen transportpolitisk set er et fornuftigt valg, men at dens konsekvenser på mange områder undervurderes.

Bruxelles, den 19. september 2002.

Göke FRERICHS

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Resolution til EU-Konventet

(2003/C 61/27)

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på den 393. plenarforsamling den 18. og 19. september 2002, mødet den 19. september, nærværende resolution med 167 stemmer for, 4 imod og 6 hverken for eller imod.

1. Præambel

1.1. Udvalget er det institutionelle EU-forum, hvor det organiserede civilsamfund høres, repræsenteres, informeres og kommer til orde. Det betyder, at repræsentanterne for medlemsstaternes erhvervsmæssige, faglige og civile organisationer herved drages ind som fuldgyldige partnere i EU's politikformulering og beslutningstagning.

1.2. De privilegerede forbindelser, som udvalget har med de økonomiske og sociale råd og lignende institutioner i medlemsstaterne samt med det organiserede civilsamfund i tredjelande og geografiske områder uden for EU, som EU har strukturerede forbindelser med, styrker merværdien og legitimiteten af dets indsats til fordel for et Europa, som er politisk lettere tilgængeligt, mere åbent og præget af aktivt demokrati. De solide forbindelser, EØSU plejer med de organisationer i civilsamfundet, som ikke er repræsenteret i dets forsamling, bidrager ligeledes til at øge denne merværdi og legitimitet. Udvalget agter at styrke disse relationer.

1.3. Med denne resolution har EØSU valgt at centrere sine overvejelser og bemærkninger til debatten om Europas fremtid om nogle få væsentlige punkter. Udvalget forbeholder sig ret til senere at tage stilling til temaer, som specielt behandles i Det Europæiske Konvent.

2. Den europæiske samfundsmodel

2.1. EØSU forventer af konventet, at det fremkommer med en ny definition på Den Europæiske Unions forfatningsmæssige grundlag, som skal være (i) kendetegnet ved en balance mellem den kulturelle mangfoldighed og den politiske enhed samt (ii) muliggøre en videreudvikling af den europæiske samfundsmodel, samtidig med at de forskellige sociokulturelle identiteter kommer bedre til deres ret.

2.2. I sit arbejde rører konventet ved essensen i den europæiske identitet og det europæiske projekt og ved de værdier, det bygger på, og beskæftiger sig således ikke kun med »kompetenceområder« og kompetencedeling.

2.3. Kultur er, i og med at det er udtryk for, at vi hæger om fælles værdier, en fundamental faktor for skabelse af en europæisk identitet. Udvalget anmoder om, at begrebet kultur i den fremtidige forfatningstraktat opfattes på en sådan måde, at Unionens politik på dette område bidrager til, at der dannes et ægte værdifællesskab og sådan, at man samtidig sikrer, at de nationale og regionale kulturer kan udfolde sig.

2.4. Udvalget gentager sin støtte til unionsborgerskabets videreudvikling.

2.5. Dette stiller krav om en institutionel arkitektur, som bygger på en stærk demokratisk legitimitet, og inden for hvilken:

- (i) institutionernes beføjelser og opgaver lægges klarere fast end nu, og
- (ii) de europæiske landes sociale og kulturelle mangfoldighed samt en kraftig og kontinuerlig fremgang i den økonomiske og sociale samhørighed indgår som grundlæggende elementer i en europæisk identitet karakteriseret ved aktivt demokrati og folkelig opbakning.

2.6. Chartret om grundlæggende rettigheder udgør i denne forbindelse et etisk, socialt og politisk engagement og er en hovedhjørnestein i skabelsen af en fælles identitet. Chartret er udtryk for en anerkendelse af et fællesskab med rettigheder og pligter, som alle borgere kan identificere sig med og stå inde for. Udvalget anmoder om, at chartret indskrives i forfatningstraktaten.

2.7. Udvalget finder det nødvendigt, at EU påtager sig et større ansvar på internationalt plan og taler med én stemme. Det mener, at EU bør have institutioner, der sætter det i stand til at føre en egentlig udenrigspolitik, der især hviler på idealerne om fred, demokrati, solidaritet og økonomisk og social velfærd. EU skal bidrage til civilsamfundets udvikling i partnerlandene og sikre, at det reelt inddrages i EU's samarbejdsprogrammer ved hjælp af mekanismer for inddragelse i lighed med dem, som på EØSU's foranledning indgår i Cotonou-aftalerne og i samarbejdet med Middelhavslandene.

2.8. EØSU tilføjer EU's indsats en ekstra merværdi i de eksterne forbindelser takket være den strukturerede dialog, som det til stadighed udvikler med repræsentanter for civilsamfundet i kandidatlandene og med partnerlandene i Middelhavsområdet, Afrika, Caribien og Stillehavet, Latinamerika, Rusland og Asien.

2.9. Udvalget finder det afgørende, at der sker en styrkelse af EU's kompetencer inden for retlige og indre anliggender, så man kan reagere på borgernes bekymringer vedrørende alle former for kriminalitet.

2.10. Det er vigtigt, at EU tildeles de midler, som er nødvendige for, at der kan føres en reel, fælles politik på indvandrings- og asylområdet baseret på solidaritet.

2.11. Foranstaltningerne vedrørende integration af indvandrere bør forbedres. Udvalget anmoder om, at Konventet undersøger muligheden for at tildele tredjelandstatsborgere med status som fastboende unionsborgerskab.

3. Et aktivt demokrati og civil og social dialog

3.1. Udvalget går ind for en styrkelse af det repræsentative demokrati gennem en udvikling af instrumenter, der gør det muligt på et tidligt stadium at inddrage civilsamfundets organisationer aktivt i politikformuleringen og i forberedelsen af beslutninger samt i implementeringen heraf. Ved at give de direkte berørte adgang til den civile dialog, bliver denne dialog nøgleelementet i styrkelsen af EU's demokratiske legitimitet.

3.2. EØSU har en nøglerolle at spille i tilrettelæggelsen af den civile dialog og er det naturlige forum for denne, men dets struktur og beføjelser skal respekteres.

3.3. I denne forbindelse bør der sondres nøje mellem dialogen med civilsamfundets organisationer på den ene side, og mellem disse indbyrdes på den anden, og den sociale dialog. EU's sociale dialog er en mekanisme med nærmest lovgivningsmæssig kompetence. Den er klart defineret hvad angår deltagere, kompetence og procedurer.

3.4. Arbejdsmarkedsparternes deltagelse og specifikke ansvarsopgaver skal udvikles som led i en udbygning af den sociale dialog i Europa.

3.5. Ønsket om en civil dialog udspringer af principperne om demokrati og subsidiaritet. Subsidiaritetsprincippet vedrører ikke kun fordelingen af beføjelser mellem de forskellige territoriale niveauer, men er også udtryk for det deltagende demokratis opfattelse af forholdet mellem de offentlige myndigheder og samfundet samt af borgernes friheder og ansvar. Når det beslutes, hvem der skal drages ind i beslutningsforberedelsen, skal der ikke kun tages hensyn til den territoriale, dvs. den vertikale subsidiaritet, men også til den funktionelle, dvs. den horisontale subsidiaritet, som udgør et vigtigt element i en god styreform.

3.6. Både den sociale dialog og metoden med samregulering eller selvregulering, som er udtryk for en ansvarsdeling mellem institutionerne og de involverede parter, skal ses som elementer i gode styreformer i EU.

4. Forvaltning af den økonomiske og sociale politik

4.1. Udvalget slår til lyd for en samordning af den økonomiske politik, som udnytter EU's vækst- og jobpotentiale bedst muligt, genetablering af Kommissionens forslagsret og obligatorisk høring af udvalget i forbindelse med opstillingen af de overordnede retningslinjer for den økonomiske politik, en bedre dosering af virkemidlerne i den makroøkonomiske politik og i strukturpolitikken samt en løbende dialog mellem den økonomiske politiks forskellige aktører, især arbejdsmarkedets parter.

4.2. Udvalget anmoder om, at fuld beskæftigelse udtrykkeligt medtages i forfatningstraktaten som et af EU's mål, og at det anføres tydeligere i traktatens relevante artikler, at den økonomiske politik og pengepolitikken skal medvirke til at nå målet om vækst og fuld beskæftigelse.

4.3. Udvalget kræver, at EU råder over de instrumenter, der kræves for en vellykket gennemførelse af Lissabon-strategien, som skal gøre EU til den mest konkurrencedygtige, dynamiske økonomi og skabe en bæredygtig økonomisk vækst med flere og bedre job og større social samhørighed.

4.4. Udvalget understreger tillige, at Lissabon-strategiens succes forudsætter, at Göteborg-Rådets konklusioner iværksættes, og at man derfor skal indarbejde samtlige væsentlige principper for opnåelse af bæredygtig udvikling.

4.5. Udvalget går ligeledes ind for:

- (i) At politikken for økonomisk og social samhørighed styrkes, og at den føres via ét enkelt sæt procedurer og aktionsformer i samhørighedspolitikken, således at den bliver mere effektiv og civilsamfundets organisationer reelt inddrages i den.
- (ii) Støtte til forskellige former for innovation og iværksætter i overensstemmelse med de aktionslinjer, der er lagt fast i bl.a. det europæiske charter for små virksomheder.
- (iii) Indføjelser af en særlig henvisning til tjenesteydelser af almen interesse i forfatningstraktaten som et af de tiltag, EU i snævert samarbejde med medlemsstaterne skal arbejde videre med for at nå sine mål, og indskrivning af en bestemmelse, som fremhæver de mål af almen interesse, som de pågældende tjenesteydelser tager sigte på.
- (iv) Styrkelse af instrumenterne i bekæmpelsen af finansielt bedrageri i samarbejde med medlemsstaterne.

4.6. Udvalget mener, at den åbne koordinationsmetode uden at gribe ind i EU's lovgivningskompetence er et vigtigt instrument til forbedring af den økonomiske og sociale samhørighed, forudsat at arbejdsmarkedets parter og de øvrige af civilsamfundets aktører inddrages reelt. Udvalget henstiller, at denne metode, hvis opfølgning det ønsker at blive inddraget i, får retshjemmel i forfatningstraktaten.

4.7. Hvad angår finansieringen af EU's politikker, er det nødvendigt på lang sigt, at EU's indtægter er tilstrækkelige til at finansiere de forpligtelser, der indgås. Udvalget henstiller, at der indføres et nyt finansieringssystem. Det bør overvejes at styrke EU's egne indtægter.

4.8. Udvalget slår til lyd for en varig reform af politikformulerings- og beslutningsprocessen på EU-niveau, som hviler på principperne om solidaritet, gennemsigtighed, sammenhæng, subsidiaritet, proportionalitet og åbenhed.

4.9. En forenkling af lovgivningsprocesserne og af EU-regelværket er en afgørende nødvendighed og en forudsætning for EU-udvidelsen. En forenkling vil give erhvervs- og samfundslivets aktører og borgerne en bedre forståelse for EU's politik og den europæiske integrationsproces. EØSU anmoder om, at EU-institutionerne vedtager adfærdskodekser med henblik på at forenkle lovgivningsprocessen, og at der udarbejdes en solid konsekvensanalyse i forbindelse med ethvert udkast til lovregulering med en gennemgang af mulige alternativer.

4.10. Udvalget mener, at der i højere grad bør opereres med samregulering, hvor man kombinerer en EU-regelramme med initiativer fra de involverede parter, således at man kan nå målene om øget fleksibilitet og effektivitet.

4.11. Udvalget anmoder desuden om, at det i forfatningstraktaten får anerkendt muligheden for endnu bedre at varetage sine opgaver, ved at det som en generel regel høres på et stadium forud for lovgivningsprocessen, især ved at sonderende udtalelser på anmodning af de øvrige institutioner prioriteres.

4.12. Efterhånden som EU udvider netværket af konsultationer for at højne kvaliteten af de demokratiske styreformer, mener EØSU, at det har en opgave som bindeled mellem Kommissionen og det organiserede civilsamfund, hvilket det nylige vellykkede interessentforum om bæredygtig udvikling i september 2002 vidner om.

4.13. Endelig mener EØSU, at dets rolle vil blive styrket, hvis det i forfatningstraktaten får status af institution.

5. Afsluttende bemærkninger

5.1. EØSU kræver, at man på alle niveauer sætter alt ind på at inddrage Europas borgere fuldt ud i udformningen af en plan for et udvidet Europa og på at give denne plan et reelt indhold. I betragtning af de europæiske borgeres fortsatte bekymringer vedrørende manglen på gennemsigtighed og sammenhæng i den europæiske integrationsproces er det

nødvendigt, at konventets arbejde munder ud i en vision om Europas fremtid, som i højere grad kan få borgerne til at bakke op om og identificere sig med denne proces.

5.2. EØSU bekræfter, at det er indstillet på at udfylde sin rolle på Det Europæiske Konvent til fulde og — i overensstemmelse med den resolution, det har vedtaget herom ⁽⁶⁴⁾ — at yde et ganske særligt bidrag til, at debatten om Unionens fremtid i det organiserede civilsamfund bliver så åben som muligt.

⁽⁶⁴⁾ Resolution om EU's fremtid af 17. september 2001 — CES 1033/2001 fin.